

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Матеріали навчально-наукової
конференції з міжнародною участю

30 березня 2023 року

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

*Матеріали навчально-наукової конференції
з міжнародною участю 30 березня 2023 року*

ПОЛТАВА – 2023

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням
вченої ради ПДМУ
від 15 червня 2022 р., протокол № 10

Конференція внесена до до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2023 рік.

Редакційна колегія:

- Ждан В.** – ректор, головний редактор;
- Дворник В.** – перший проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
- Аветіков Д.** – проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
- Старченко І.** – начальник навчального відділу;
- Лещенко Т.** – зав. кафедри українознавства та гуманітарної підготовки, відповідальний редактор;
- Нетудихата О.** – методист вищої категорії навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти;
- Левадна В.** – методист першої категорії навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти, відповідальний секретар.

3. Гуляєва Н. М. Мобільність викладачів і студентів: проблеми та орієнтири / Н. М. Гуляєва // Матеріали VI щорічної міжнародної конференції «Розбудова менеджмент-освіти в Україні» (17 – 19 лютого 2005 року, м. Дніпропетровськ). – К.: Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – С. 80.
4. Здіорук С. І., Богачевська І. В. Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий науково-освітній простір. Аналітична записка, 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/akademichna-mobilnist-yak-faktor-integracii-ukraini-u-svitoviy>
5. Santiago P., Tremblay K., Basri E., Arnal E. Tertiary Education for the Knowledge Society: Social Features, Equity, Innovation, Labour Market, Internationalisation. Vol. 2 / P.Santiago, K.Tremblay, E.Basri, E.Arnal. – Paris: OECD, 2008. – P. 243.

КОМПЕТЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ В МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Гринь В.Г., Шерстюк О.О., Костиленко Ю.П., Гринь К.В., Корчан Н.О., Підлужна С.А.

Полтавський державний медичний університет

Здобувачі вищої освіти, які після закінчення навчання почнуть самостійний практичний лікарський шлях, мають володіти не тільки високим професіоналізмом, а й навичками менеджменту, комунікативними здібностями, аналітичним і креативним мисленням, стресостійкістю і прагненням до постійного професійного й особистісного самовдосконалення.

Ключові слова: вища освіта, спеціаліст, професіоналізм, компетенції, компетентність.

Graduates of higher education, who after graduation will start an independent practical medical path, must possess not only high professionalism, but also management skills, communication skills, analytical and creative thinking, stress resistance and a desire for constant professional and personal self-improvement.

Keywords: higher education, specialist, professionalism, competencies, competence.

Сучасний темп суспільного життя формує необхідність підготовки спеціалістів, які володіють не тільки високим професіоналізмом, а й такими особистісними і когнітивними якостями як навички менеджменту, комунікативними здібностями, аналітичним і креативним мисленням, стресостійкістю і прагненням до постійного професійного й індивідуального самовдосконалення [2; 4-6; 13].

Здобувачі вищої освіти проходять багаторічний шлях від абітурієнта до випускника. Основні та другорядні компетенції формуються на ґрунті опанування базових умінь і знань, які за своєю спрямованістю є міждисциплінарними: професіоналізм; комунікативні навички й уміння професійного спілкування; база знань, управління інформацією і критичне мислення; збір клінічної інформації; діагностика і планування лікування; постійне професійне самовдосконалення; пропаганда здорового способу життя.

При підготовці майбутніх фахівців-медиків наголос ставиться на формування цілісної, усебічно розвиненої особистості лікаря-професіонала, який легко адаптується до соціальних і трудових умов, прагне до самоосвіти, як у професійному, так і в особистісному полі. Одним із основних завдань системи вищої освіти є навчання здобувачів освіти можливості здобуття знань різними способами, засвоєння й використання інформації шляхом самостійної роботи, залучення до наукової діяльності [12].

Терміни «компетенція» і «компетентність» – це категорії, нерозривно пов'язані одна з одною. Формування «компетенції» полягає в генеруванні певного кола знань і вмінь, якими має володіти здобувач вищої освіти. «Компетентність» виступає як результат сформованості певних знань і вмінь, якими спеціаліст певного профілю вже володіє [15].

Професійна компетентність лікаря – термін, що об'єднує знання, навички й судження, які забезпечують здатність лікаря вирішувати професійні завдання [10]. Коло знань не обмежується професійними питаннями, а включає основи гуманітарних і соціально-економічних, природничих, математичних і медико-біологічних дисциплін.

Натепер для набуття майбутнім лікарем базової лікарської компетентності існує освітня професійна програма, відповідно до якої всі предмети є частиною єдиної концепції навчання здобувачів освіти [9]. Метою системи вищої медичної освіти є формування випускника, який має визнано на державному або міжнародному рівні базову лікарську компетентність, що охоплює навички об'єктивного обстеження пацієнта, установлення діагнозу, інтерпретації результатів лабораторного й інших видів обстежень, формування тактики лікування, комунікації з пацієнтом із дотриманням етико-деонтологічних норм, навчання його засадам здорового способу життя, навички надання екстреної медичної допомоги [1; 8].

Серед інших компетентностей, якими має володіти успішний лікар, важливе місце посідає мовна компетентність – якість особистості, що характеризується комплексом знань, умінь і навичок, які забезпечують можливість сприймати, розуміти професійну інформацію, виражену засобами природної мови, зберігати таку інформацію в пам'яті й обробляти її під час розумових процесів [11]. Мова є основним носієм інформації, основним способом комунікації та взаємодії в різних формах. Окреме місце в цій компетентності посідає професійно-мовна компетентність, яку можна визначити як професійно важливу рису спеціаліста, що характеризується комплексом знань, умінь і навичок, які забезпечують йому можливість сприймати, розуміти і породжувати професійні висновки медичного змісту, зберігати інформацію в пам'яті та обробляти її в ході розумових процесів [8].

Можливість і вміння вільно спілкуватися є складовою професійної компетентності, необхідною умовою справжнього професіоналізму. У цьому полягає комунікативна компетентність, яка передбачає володіння професійною мовною компетенцією, знання медичної термінології, наявність умінь компанувати мовні засоби із завданнями й умовами спілкування з урахуванням соціальних норм поведінки і комунікативної доцільності [7].

Термін «*професійна комунікативна компетентність*» є багатокомпонентним поняттям, що включає в себе вміння вільно володіти професійною мовою й медичною термінологією, навичками спілкування з визначенням

своєї професійної та соціальної ролі з дотриманням етико-дентологічних засад.

Важливим компонентом є дослідницька компетентність здобувачів вищої освіти, яка формується в процесі навчальної й наукової дослідницької діяльності здобувачів освіти, є необхідною передумовою особистісно-професійного розвитку лікаря-професіонала і лікаря-науковця [3; 14].

Головна мета системи вищої медичної освіти – формування фундаментальних теоретичних і практичних основ у здобувачів вищої освіти, генерування мотивації до особистісного і професійного вдосконалення, забезпечення здатності до критичного мислення та безперервного і постійного навчання. Спеціаліст, який здобув вищу освіту, має бути здатним займатися незалежною лікарською практичною діяльністю, не завдаючи шкоди пацієнтам, застосовуючи сучасні, ефективні й загальноприйняті методики лікування.

Список використаної літератури

1. Budnyk O. Innovative Competence of a Teacher: best European Practices. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2019;6(1):76–89. DOI 10.15330/jpnu.6.1.76-89.
2. Nakae S, Haywood Y, Love LJ, Kothari P, Saldaña F, Sánchez JP. Office of Student Affairs: Engagement and Leadership Opportunities for Medical Students, Residents, and Fellows. MedEdPORTAL. 2021 Feb 5;17:11093. doi: 10.15766/mep_2374-8265.11093. PMID: 33598536; PMCID: PMC7880253
3. Гринь В. Г., Рябушко М. М., Білаш С. М., Лавренко Д. О., Саргош О. Д. Медичному факультету Полтавського державного медичного університету 50 років: історія, успіхи, перспективи. Вісник проблем біології і медицини. 2021;3(161):185–188. <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/16766>
4. Гринь В.Г., Рябушко М.М., Гринь К.В., Рябушко Н.О. Дієвість системи адміністрування на факультеті у формуванні особистості майбутнього лікаря. Український стоматологічний альманах. 2021;1:103–107. <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/15363>
5. Гринь К.В., Гринь В.Г. Питання переходу від додипломного до післядипломного етапу у медичній професії. Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 30-річчю Незалежності України, м. Яремче, 24 вер. 2021 р. Івано-Франківськ: ІФНМУ, 2021:71. <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/16728>
6. Гринь К.В., Гринь В.Г., Герасименко Л.О., Ісаков Р.І. Ефективний процес навчання – запорука успішного становлення майбутнього лікаря. Сучасні тенденції розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, Полтава, 24 березня 2022 р. Полтава, 2022:76–78. <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/17996>
7. Гуменна І. Комунікативна компетентність як одна із складових професійної культури майбутніх лікарів / І. Гуменна // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – 2013. – Вип. 29. – С. 42-45. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2013_29_14.
8. Дубковецька І. Розвиток професійної компетентності майбутніх медичних працівників в умовах євроінтегрування. Освітні обрії. 2020;1(50):154-159. DOI: <https://doi.org/10.15330/obrii.50.1.154-159>
9. Крицький І. О., Гоциньский П. В., Крицький Т. І., Горішній І. М., Мочульська О. М., Крицька Г. А. Формування професійної компетентності майбутнього лікаря на прикладі студентів медичного факультету ТДМУ // Медична освіта. – 2018. – № 3. – С. 44-47. DOI: <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2018.3.8849>
10. Кульчицький В. Особливості формування професійної компетентності особистості студента-медика / В. Кульчицький // Молодь і ринок. – 2012. – № 5. – С. 91-94. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2012_5_20.
11. Лещенко Т.О. Професійна мова медика. Полтава: ПФ «Форміка», 2004. 140 с. <https://www.yumpu.com/xx/document/view/27519088/>
12. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>
13. Скрипников А.М., Гринь К.В., Гринь В.Г. Значення лікарської етики і деонтології у формуванні особистості майбутнього лікаря. Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, Полтава, 25 березня 2021 р. Полтава, 2021:242–244. <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/15443>
14. Солодюк Н.В. (2015) Формування дослідницької компетентності студентів-медиків. Електронне наукове фахове видання «Науковий вісник Донбасу», № 3 (31). ISSN 2310-2187
15. Трифонова О.С. Домінування визначення сутності понять "компетенція" і "компетентність". Наука і освіта. 2010;8:108-112.

ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Громова А.М., Міткюніна Н.І., Ляховська Т.Ю., Талаш В.В., Прилуцька Н.О.

Полтавський державний медичний університет

Висвітлено основні рівні підготовки майбутніх спеціалістів: безперервний професійний ріст, формальна, інформальна, неформальна освіта. Перший рівень – додипломна освіта, яку здобувач отримує під час навчання в університеті. Другий рівень – післядипломна освіта, тобто інтернатура. Третій рівень – це неформальна й інформальна освіта (самоосвіта).

Ключові слова: новітні технології, неформальна освіта, безперервний професійний розвиток, академічна доброчесність, стимуляційні центри.

The article reflects the main levels of training of future specialists: continuous professional growth, formal, informal, non-formal education. The first level is an undergraduate education, which the applicant receives during his studies at a university. The second level is postgraduate education, internship. The third level is non-formal and informal education (self-education).

Keywords: the latest technologies, non-formal education, continuous professional development, academic integrity, stimulation centers.

Реформа системи охорони здоров'я України переживає не найкращі часи, розпочато побудову нової системи з інтеграцією в міжнародний простір, але розв'язана РФ війна гальмує ці процеси та ставить нові виклики.

Зміст

ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ <i>Ждан В.М., Дворник В.М., Аветіков Д.С., Бєляєва О.М.</i>	3
МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО ЯКІСНОГО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ <i>Акімов О.Є., Соловійова Н.В., Міщенко А.В., Назаренко С.М., Заколодна О.Є., Костенко В.О.</i>	7
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ В ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Баштан В. П., Гагал О.В., Муковоз О. Є., Яковенко Л.Д.</i>	8
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Бєзєга М.І., Зачепило С.В., Гасюк Ю.А.</i>	10
КЕЙС-МЕТОД НАВЧАННЯ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ» <i>Бєзєга М.І., Соннік Н.Б., Лобурець В.В., Лобурець А.В., Джіров О.Р.</i>	12
НАВЧАЛЬНІ ВІДЕО ЯК ОДИН ІЗ ПРОВІДНИХ МЕТОДІВ ЗДОБУВАННЯ ЗНАТЬ У СУЧАСНІЙ ДИДАКТИЦІ <i>Бєзшапочний С.Б., Джіров О.Р., Соннік Н.Б., Лобурець В.В., Подовжній О.Г.</i>	13
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД ЯК СКЛАДОВА ЯКІСНИХ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ <i>Бєлікова І.В., Ляхова Н.О., Хорош М.В., Руденко Л.А.</i>	15
МІСЦЕ КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ СЕРЕД ІНШИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ У СТРУКТУРІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ МЕДИЧНИХ ВИШІВ <i>Білаш С.М., Пирог-Заказникова А.В., Коптєє М.М., Проніна О.М., Олійніченко Я.О.</i>	17
ТЕХНОЛОГІЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ В ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ <i>Богиня Л.В., Кушпіль Н.О., Овчаренко О.В.</i>	19
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ <i>Бойченко О.М., Мошель Т.М.</i>	22
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ Й ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ РАДІОЛОГІЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ <i>Васько Л.М., Баштан В.П., Почерняєва В.Ф., Нєстуля К.І., Дудник Т.А.</i>	24
ПІДТРИМКА ПСИХОЕМОЦІЙНОГО БАЛАНСУ ПІД ЧАС АУДИТОРНИХ І ОНЛАЙН-ЗАНЬЯТЬ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ <i>Вечерок О.М., Трусова Л.В., Скальська С.А.</i>	26
СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ <i>Владимирова В.І.</i>	27
СУЧАСНІ СТАНДАРТИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО- ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ: ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ <i>Волошина Л.І., Скієвич М.Г.</i>	30
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ГОЛОВНОЇ СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ <i>Гаврильєв В.М., Буханченко О.П., Іваницька О.С., Бойко І.В.</i>	31
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Герасименко С.Д., Колачинський В.Г., Гордієнко Л.П., Малинський О.Ю., Литвиненко М.І.</i>	33
ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНОЇ Й НАУКОВОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА В СТУДЕНТСЬКІЙ НАУКОВІЙ ГРУПІ КАФЕДРИ В УМОВАХ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ КЛІНІКИ <i>Гоголь А.М., Колісник І.А., Панькевич А.І., Новіков В.М., Коросташова М.А.</i>	35
ОБҐРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ВИВЧЕННЯ ОСНОВ МОНИТОРИНГУ Й ОЦІНЮВАННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я <i>Голованова І.А., Краснова О.І., Ляхова Н.О., Плужнікова Т.В.</i>	37
МЕДИЧНА ОСВІТА І РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ GOOGLE ДЛЯ ОНЛАЙН- НАВЧАННЯ: ВИКЛИКИ Й ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР <i>Голованова І. А., Харченко С. В., Ляхова Н. О., Костріков А. В.</i>	38
КОМПЕТЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ В МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Гринь В.Г., Шерстюк О.О., Костиленко Ю.П., Гринь К.В., Корчан Н.О., Підлужна С.А.</i>	40